शीलं उभयमपि परस्परं सम्बध्य वर्त्तत इत्यर्थः। चतुर्थपादः स्रष्टृत्वबुध्या ब्राह्मणेनोपेक्षितः॥

(११) चतुर्थमन्त्रे प्रथमपादस्य तात्पर्यं दर्शयति। "माता च ते पिता च त इत्याह। इयं वै माता। असौ पिता। आभ्यामेवैनं परिददाति" इति। हे महिषि तव या 'माता', यश्च तव 'पिता', तावुभौ सह शमनङ्कुरुत इति मन्त्रार्थः। अत्र पृथिवी द्यौश्च मातापितृशब्दाभ्यामुपलक्ष्येते, तथा सति द्यावापृथिवीभ्याम्, 'एव', 'एनं' यजमानं, रक्षार्थं 'परिददाति'॥

(१२) द्वितीयपादस्य तात्पर्यं दर्शयति। "अग्रं वृक्षस्य रोहत इत्याह। श्रीर्वै वृक्षस्याग्रं। श्रियमेवावरुन्धे" इति। 'वृक्षस्य', कस्यचित् 'अग्रं' शाखया निर्मितं तल्पं, माता पिता चारोहत इति मन्त्रार्थः। वृक्षाग्रशब्देनोत्कर्षसाम्यात् 'श्रीः', विवक्षिता। अतो यजमानः 'श्रियमेव', प्राप्नोति॥

(१३) उत्तरार्द्धस्य तात्पर्यं दर्शयति। "प्रसुलामीति ते पिता गर्भे मुष्टिमतंसयदित्याह। विड् वै गर्भः। राष्ट्रं मुष्टिः। राष्ट्रमेव विश्याहन्ति। तस्माद्राष्ट्रं विशां घातुकम्" इति। हे महिषि 'ते पिता', 'प्रसुलामि' प्रवेशयामीत्येवमुक्त्वा 'गर्भे' योनौ, 'मुष्टिं' मुष्टिसदृशं, 'मेढ्रं', 'अतंसयत्' प्रावेशयत्, एवमयमश्वश्चकार। अतो हे महिषि त्वमुत्तिष्ठेति मन्त्राभिप्रायः। तत्र गर्भमुष्टिशब्दाभ्यां प्रजाराष्ट्रयोरुपलक्षितत्वात्तयोः सम्बन्धः पूर्ववदत्र सम्पादितो भवति, एवमत्र महिष्या आह्वानार्था इतरपत्नीवचनरूपा मन्त्रा व्याख्याताः॥